

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT

XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

1931-yildan chiqra boshlagan

2004-yil 14-avgust, shanba

№ 66 (7675)

Da'vat

Birovni o'rgatishingga, o'zing o'rganishing uchun lozim bo'lgandan ko'ra ham ko'proq aql kerak.

Mishel de
MONTEN

Yakun

1 avgustdan boshlab kun sanagan, egan-ichgani ham tati-masdan yorgan abiturientlarнинг қайсидир маънода хаяжони босилди. 11-12 август кунлари олий таълим муассасалари ҳовлисини қузатган киши ҳар хил ҳолатга гувоҳ бўлиши мумкин эди. Кимдир "Ура!" дея чапак кирибман қандай яхши!" дея севинчдан сак-бир абитуриентнинг эса тарвузи қўлти-си, ким қандай ҳолатга тушмасин галвир сувдан кўтарилди...

2004 йилги қабул жара-жуд тартиб-қоидаларга Абитуриентлар сони ав-нисбатан кўп эканлиги улар сони энг юқори сиз танлов ҳам шунга қобат муҳитида кечди. мизнинг 24 июль сони-мотлар берган эдик. Бу ўқув юртларига 245 тушган бўлса, ўтказилгач, киши талаба-ланиши билан сада қизғин олишга кири-

Ҳозирги вақтда Давлат тест марказида абитуриентлар ҳақидаги маълумотлар базаси ҳар томонлама таҳлилдан ўтказилмоқда. Хусусан, таълим йўналиши, тўпланган баллар, муассасалар, минтақалар, абитуриентларнинг жинси ва ҳоқа-зо томонлар кесимида ўрганилган маълумотлар базаси ўтган йилги ҳолат билан солиштирилади.

Шунингдек, магистратура босқичига талабалар қабул қилиш жараёни ҳам ниҳоясига етмоқда.

Ҳ.ТҲЙМАНОВА,
"Ma'rifat" муҳбири

ҒАЛВИР СУВДАН КЎТАРИЛДИ

ёнида ҳам мав-амал қилинди. валги йилларга аён. Қаердаки, бўлса, шубҳа-яраша кескин ра-Биз бу ҳақда газета-да ҳам анча-мунча маълу-йил мамлакатимиздаги олий мингга яқин абитуриентдан ариза уларнинг билим даражалари синовдан давлат қабул квоталарига мувофиқ, 51175 ликка муносиб топилган. Янги ўқув йили бош-бу бахтга мушарраф бўлганлар ҳар қайси муасса-табрикланади ва улар бакалаврият босқичида таълим шадилар.

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ ДАВОМЧИЛАРИ

Миллий қадриятларимиз, бой, ўлмас меросимиз бугунги кунда яна ўз мавқеи-ни тиклаб, ривожланиб бормоқда. Айниқса, ўсиб келаётган ворисларимиз — ёш авлодга уларни ўргатиш, шу орқали ўзбек халқи қадриятларининг давомийлиги-ни таъминлаш қўлида хунари бўлган ҳар бир устанинг олдидаги олижаноб бурч-дир.

Бухоро вилояти Гиждувон шаҳридаги миллий кулолчилик устаси Абдулла Нар-зуллаев ана шундай ўз бурчини англаган усталардан.

Уста 30 нафарга яқин шогирдларига миллий кулолчилик сирларини ўргатиш билан бирга тумандаги 8-иқтидорли мактаб-интернатда миллий хунармандчи-ликдан дарс беради. Устанинг ўз уйида очган музей-устахонасида 50 турдаги Гиждувон шаклларидаги идишлар ясайди. Ушбу устахонага Франция элчихонаси қошидаги француз тилига ихтисослашган мактаб ўқувчилари ҳар йили ёзда келиб, хунар ўрганиб кетишади. Шунингдек, бу масканга Федерико Майор, Ҳиллари Клинтон, шахзода Чарлз каби мартабали меҳмонлар ташриф буюрган.

Устанинг шогирдлари ҳам ўтган йили Марғилонда ўтказилган ёш усталар республика кўрик-танловида кулолчилик йўналиши бўйича 1-ўринни эгаллади.

Суратда: Уста А.Нарзуллаев шогирдларига миллий кулолчилик санъати ҳақида маълумот бермоқда.

Бурҳон РИЗО олган сурат.

ХОРИЖЛИКНИ ҲАЙРАТГА СОЛГАН АНЪАНАМИЗ

Узоқ Германиядан юртимизга меҳмон бўлиб келган сайёҳ бир юртдошимиз-ниқда кўним топибди. Уй эгаси ҳовли-си атрофига пахса девор кўтариши керак экан. Эрталаб

қурилиш учун керак бўладиган барча қурилиш материалларини ҳозирлаб кўяётганида меҳмон шаҳарни-томоша қилгани чиқиб кетибди. Ҳашарга чақи-

рилган кўни-қўшни, биродарлар келиб, ишга киришибди.

Қош қорайганда ҳовлига кириб кел-ган меҳмон эса ҳайратдан донг қотибди. Ярим кунда 10-15 метрлик пахса деворнинг қад ростлагани-ни тушунолмай, буни қандай қилиб қурдинг, деб сўрабди.

(Давоми 2-бетда)

Umumxalq xayriya hashari

SO'NGGI UCH KUN MUJDALARI

QAROR

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Tijorat faoliyati uchun mo'ljallangan tovarlarni olib keluvchi jismoniy shaxslarni ro'yxatdan o'tkazishni tartibga solish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori matbuotda e'lon qilindi.

OLIY MAJLISDA

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Byudjet, bank va moliya masalalari qo'mitasining kengaytirilgan yig'ilishi bo'lib o'tdi. Unda Oliy Majlis deputatlari, aloqador vazirlik va idoralar hamda tashkilotlarning rahbarlari, ommaviy axborot vositalari vakillari ishtirok etdi.

Mazkur yig'ilishda ikkinchi chaqiriq O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining o'n beshinchi sessiyasi kun tartibiga kiritilishi nazarda tutilayotgan masalalar muhokama qilindi.

(Davomi 2-бетда.)

Ibrat

Germaniyaning Malent shahrida shohmot bo'yicha nogiron o'smirlar o'rtasida o'tkazilgan jahon chempionatida 14 yoshli hamyurtimiz Sirojiddin Zayniddinov g'olib bo'lib, jahon chempioni degan sharafli nomini qo'lga kiritdi.

4-бет

КИТОБХОНИ
ЙЎҚ
КУТУБ-
ХОНАЛАР

3-бет

КАСБ-ҲУНАРГА ЙЎНАЛТИРИШ:

у қандай ташкил этилмоқда?

Умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш бўйича Н И З О М 6-бет

ТАЪЛИМ:

ҳуқуқ эгалари ва унга масъулларнинг жавобгарлиги

13-бет

ОЛИМПИАДА
МАШЪАЛАСИ
ЁҚИЛДИ

15-бет

«ШАРҚ
ЗИЁКОРИ»ДА
ЯНГИ
НАШРЛАР

16-бет

SO'NGGI
UCH KUN
MUJ DALARIYOSHLARNING
XALQARO
LAGERI

Toshkent viloyatining Bo'stonliq tumanida Markaziy Osiyo mamllakatlari yoshlarining yozgi xalqaro lageri ochildi.

Ushbu maskan «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati, YuNYeSKO ishlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi milliy komissiyasi, Xalq ta'limi vazirligi va boshqa muassasalar tashabbusi bilan tashkil etilmoqda.

ANJUMAN

Temuriylar tarixi davlat muzeyida «Markaziy Osiyo tarixida XX asr: voqealar, tendentsiyalar va saboqlar» mavzuida xalqaro ilmiy anjuman boshlandi.

O'zbekiston Fanlar akademiyasi tarix instituti, Markaziy Osiyo tadqiqotlari xalqaro assotsiatsiyasi hamda Osiyo madaniyati va taraqqiyoti instituti (Janubiy Koreya) hamkorligida tashkil etilgan tadbirda Rossiya, Janubiy Koreya, Ozarboyjon, Polsha, Qozog'iston, Qirg'izistondan kelgan tarixchi, arxeolog, entolog, manbashunos, san'atshunos, huquqshunos, faylasuf, tilshunos, siyosatshunos olimlar va mutaxassislar ishtirok etyapti.

MAKTABLAR
TA'MIRDAN
CHI QARILDI

Ellikqal'a tumanining «Qirqqiz» ovulidagi 18-maktabda olti yuzdan ortiq bola ta'lim-tarbiya oladi. Bundan o'ttiz uch yil muqaddam qurilgan maktab «2004-2009 yillarda Maktab ta'limini rivojlantirish davlat umummilliy dasturi»ga muvofiq to'la ta'mirdan chiqarildi.

Tuman markazidagi 47-maktab binosi ham ta'mirtalab bo'lib qolgan edi. Har ikki maktab Osiyo taraqqiyot banki ajratgan 37 million so'mlik grant hisobidan ta'mirlandi.

Tumandagi «Elteks», «Ellikqal'a oltin tolas» aktsionerlik jamiyatlari, Al-Xorazmiy va G'ani Odilov nomidagi shirkat xo'jaliklari ham bir necha maktabni ta'mirlash uchun mablag' ajratdi.

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Юртдошимиз эса дўстларини хашарга чакирганини, улар ёрдам берганлигини айтибди. Меҳмон эса кишилар бир-бирига қандай қилиб моддий манфаатсиз, беминнат ёрдам бериши мумкин, дея боши қотибди, бундай меҳр-оқибатдан хайратга тушибди.

Ха, халқимизнинг бошқа халқларниқига ўхшамаган ўзига хос анъаналари, урф-одатлари мавжуд. Айниқса, юртимиз ўз мустақиллигига эришганидан буён мана шу ўлмас, бой меросимиз янада ривож топмоқда. Ана шундай миллатимизга хос фазилатлардан бири, бу — хашар. Хашарнинг биринчи навбатдаги моҳияти кишиларни бир-бирига яқинлаштиришида, деб ўйлайман. Маълум бир ҳудудда яшаётган кишилар, айниқса, кўп қаватли уйларда яшовчилар хашар давомида бир-бирини яхшироқ билиб олади, шу маҳалла, шу кўча улар учун ўз Ватани эканлигини янада чуқурроқ ҳис қиладилар. Кўчада копток тепиб юр-

ХОРИЖЛИКНИ
ХАЙРАТГА СОЛГАН
АНЪАНАМИЗ

ган ёш болажонлар ҳам ушбу воқелиқдан четда қолмадилар. Улар катталар билан бир сафда туриб меҳнат қиладилар, ёрдам берадилар. Шу билан бирга болаларда ҳам биргалашиб меҳнат қилиш, бир-бирига ёрдам бериш, меҳнатсеварлик туйғуларини шакллана боради. Тарихимизга назар солсак, катта-катта каналлар, ариқларнинг қазилишида, кўприқлар қурилишида, иморатлар барпо этилишида ҳам хашар орқали кишиларнинг беминнат меҳнатиға таянган. Ушбу анъана ҳозир ҳам юртимизда давом этиб келмоқда. Халқимизнинг бағрикенглиги, меҳр-оқибатлилигини кўрсатувчи хашар йўли билан бугунги кунда мактаблар қурилмақда, таъмирланмақда, кам таъминланган оилалар фарзандла-

рига тўйлар ўтказиб берилмоқда.

Бугун юртимиз яна бир хашарни бошлаш арафасида турибди. Халқимизга хос бағрикенглик, ўзаро ҳамжихатлик ва оқибат каби инсоний фазилатларимизни юксалтириш, 2004-2005 ўқув йилига тайёргарлик ишларини ниҳоясига етказиш, таълим муассасаларини, юртимизнинг ҳар бир гўшасини мустақиллигимизнинг 13 йиллиги — умумхалқ байрами арафасида ободонлаштириш мақсадида ўтказилажак ушбу умумхалқ хайрия хашарига тайёргарлик ҳозирдан бошлаб юборилди.

Хусусан, пойтахтдаги Собир Раҳимов туманидаги Мевазор маҳалласида кун кеча ободонлаштириш ишлари ўтказилди.

Пойтахтимиздаги 450-«Севинч» боғча-мактаб мажмуасида асосан нутқида нуқсонли болаларга таълим-тарбия берилади.

Суратда: тарбиячи-логопед Гулчеҳра Икромова болажонларга саводхонлик машғулотини ўтмоқда.

Б.РИЗОКУЛОВ олган сурат.

Пойтахтдаги 110-умумтаълим мактабиди «2004-2005 ўқув йилида мактаб ошхоналари фаолиятини яхшилаш, ўқувчилар овқатланишини ташкил қилишдаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш» мавзуйида мулоқот ўтказилди.

Айни пайтда шаҳардаги мавжуд 315 та умумтаълим мактабларидан 251 тасидида ошхоналарга туманлардаги ихтисослашган 11 та ўқувчиларни овқатлантириш комбинатлари, қолганларига эса хусусий тадбиркор ва фирмалар хизмат кўрсатиб келмоқда.

— Мазкур тадбир Вазирлар Маҳкамасининг топшириғига мувофиқ, янги ўқув йилига тайёргарлик ишларининг бориши, мактаб ошхоналари фаолиятини такомиллаштириш, ўқувчилар овқатланишини ташкил қилишдаги муаммоларимизнинг ечимини биргалиқда топиш, бу борада умумтаълим мактаблари раҳбарларининг фикр-мулоҳазалари билан яқиндан танишиш мақсадида ташкил этилди, — дейди Тошкент шаҳар ҳокимлиги Савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмол мол-

ЮТУҚЛАР
КЎП, МУАММОЛАР
ҲАМ...

лари ишлаб чиқариш департаменти бош мутахассиси Фаридат Толипова. — Сўнгги уч йил давомида ҳукуватимиз томонидан ўқувчилар овқатланишини тубдан яхшилаш бўйича ишлаб чиқилган қарор ва топшириқларни амалда бажариш мақсадида департаментимиз ва халқ таълими бош бошқармаси ҳамкорлигида кўпгина ишлар амалга оширилди.

Семинар-мулоқотда таъкидланишича, 2002-2003 ўқув йилида бешта йўналиш бўйича илғор мактаб ошхоналарининг иш тажрибалари мисолида ўтказилган республика кўрғазмалари семинарига ошхоналарни таъмирлаб, жиҳозлаш учун ҳомий ташкилотлар томонидан 17 миллион сўм, ўтган ўқув йилида эса 11 миллион сўм миқдориди маблағ сарфланди.

Шунингдек, мулоқотда 2004

КЕНГАШИБ ОЛДИЛАР

Бутун республикамизда, хусусан Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси ва унинг тасарруфига кирувчи 11 та туманда август кенгашларига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Бошқарма Тошкент шаҳар педагог ходимларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти билан ҳамкорлиқда кенгашларни қандай тартибда ўтказиш бўйича семинар уюштирди. Унда бошқарма методика маркази ходимлари туман халқ таълими бўлими методика бирлашмалари раҳбарларига тегишли йўл-йўриқ ва кўрсатмалар берди.

— Шаҳар мактабларида ўқитувчиларлиги асосий мааммо, — деди семинар-Тошкент шаҳар ПХҚТМОИ ректори, педагогика фанлари доктори, профессор Ҳ.Йўлдошев. — Етишмаётган кадрлар ўрнини талаблар ҳамда бошқа мутахассисларни қайта тайёрлаш курсларига жалб қилиш эвазига тўлдиряпмиз. Аммо мактабларда ҳар бир фан бўйича ўз мутахассиси дарс олиб борса, бу давлатимизнинг таълим сиёсати билан жуда мос тушар эди.

Семинарда пойтахт умумтаълим мактабларини янги ўқув йилига тайёрлаш, уларни янги талаб ва янги мазмун билан бойитишга доир бошқа тақлиф, мулоҳазалар ҳам билдирилди. Таълим ходимларининг семинарда ўзаро фикр алмашиши, кенгашиб олиши, фойдадан холи бўлмайди.

Д.ХЎЖАЕВА,

Тошкент шаҳар ПХҚТМОИ янги ахборот технологиялари ва нашриёт бўлими муҳаррири

ҳисоблагич, сув ўлчагичлар ўрнатилмаган. Уларнинг нархи қиммат, 259 та электр ҳисоблагич, 251 та совуқ сув ўлчагичларни харид қилиб ўрнатиш учун камида 30 миллион сўмдан ортиқ маблағ керак бўлади. Савдо департаменти томонидан йил давомида туман халқ таълими бўлиmlаридан 1 ойлик коммунал тўловлари бўйича берилган маълумотлари, комбинатларнинг иқтисодий кўрсаткичлари, овқатларнинг нархи бўйича таққослаш таҳлили ўрганиб чиқилганда, жами мактаб ошхоналарининг коммунал тўлов харажатлари бўйича 25 миллион сўмдан ортиқ маблағ комбинатлар томонидан қоплашни керак бўлади. Лекин комбинатларнинг иқтисодий кўрсаткичлари бунга қодир эмас.

Семинар-мулоқотда ечимини кутаётган кўплаб муаммолар ўртага ташланди. Мутасадди ташкилотлар вакиллари ва мутахассислар мазкур муаммоларни бартараф этиш борасидаги фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Алоуддин ҒАФФОРОВ,
«Туркистон-пресс»

“Телевизион миниатюралар театри”ни барчамиз қизиқиб томоша қилганмиз. Ундаги ролларни маромига етказиб ижро этган ва этактан актёрлар бисёр: Ҳасан Йўлдошев, Эргаш Каримов, Хусан Шарипов, Набижон Собиржонов, Роза Каримова, Абдуҳолик Мамарасулов, Равшан Солиҳов, Хусан Мусабоев...

Улар орасида яна бир ном бор. Уни сиз ҳам танийсиз — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турдибек Содиқов.

Демак, таниқли актёр бугун “Меҳмонхона”-мизда.

— Турдибек ака, тўғриси айтсам, “Телевизион миниатюралар театри”нинг айна пайтдаги фаолияти ушбу кўрсатувнинг илгариги жамоаси фаолиятидан тубдан фарқ қилади... Демокриманки, томошабинга таъсир кучи илгаригидек даражада эмас.

— Ҳар қандай кўрсатувнинг ҳар бир сони томошабинга турлича таъсир этиши мумкин. “Телевизион миниатюралар театри” репертуарлари ҳам бундан мустасно эмас. Қолаверса, бу ҳолат актёрлар маҳоратига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ.

— Мен ҳам айнан шу ҳақда савол бермоқчийдим... Комик актёр ҳам жиддий бўлиши керак, назаримда.

— Тўғри, ўрнига қараб албатта. Бунда режиссёрнинг маҳорати ҳам муҳим. У актёрларни қаҳрамонлар руҳиятига мос тарзда танлай олиши лозим. Шунингдек, асар моҳиятини томошабинга роллар орқали аниқлаштириб, очиб бериш актёрнинг асосий вазифаси. Яна бир гап. Кўпга газеталарда фалончи артист бундай, фалон асар (кино, спектакль) ундай, деган гаплар кўп айтилади. Аммо аниқ исм-шариф, ном айтилмайди. Мана, сиз ҳам фалон кўрсатув, фалон актёр деяписизу аниқ номини келтирмайсиз.

— Номи келтирилган пайтлар ҳам бўлган. Бироқ... Бундай пайтларда “Ўзбекчилик” деб кўямиз. Лекин ўша муҳлислар танқидига учраганлар бунини “лой чаплаш” қабилида қабул қилади ва муҳлисни дидсизликда айблади.

— Айблайди ва ўша фаолиятини давом эттирверди. Қизиғи, улар ҳам бунини ўзбекчиликка йўйишади. Ўз навбатида бир мақолни ҳам келтириб кўйишади: “Ме-вали дарахтга тош отилади”. Ижодкорларнинг ҳаётга бу тариқа ёндашиши санъатнинг ўсишига хизмат қилмайди.

актрисалар бўлмаган. Ва ўзбек аёлларига бу касб тўғри келмайди, деган ақида ҳам бўлган. Бунинг устига ўша даврдаги театр билан бугунги кундаги театрнинг вазифаси бошқа-бошқа. Дастлабки театрларнинг вазифаси — халқ онгини уйғо-

Турдибек СОДИҚОВ:

ЭЪТИБОРГА ЯРАША ЖАВОБ БЎЛСИН

тиш, оммага юрт тушунчаси моҳиятини аниқлаштириш эди. Сиз таъкидлаган ҳолатларни эса оқлаб бўлмайди. Уларнинг “ўтган асрда эрактлар аёллар кийимини кийиб роль ижро этган-ку” дейишлари бугунги даврга тўғри келмайди. Бундан ҳам муҳими, улар ўзбек эканини, мусулмонлигини унутмаслиги керак.

— Тикланса, айниқса ёш актёрларга фойда бўларди. Чунки бу кўрсатувда бошдан охиригача бир актёр иштирок этади. Бу эса унинг маҳорати янада ортади, деганидир.

— Кейинги пайтларда ўзбек киноси кўпгина фильмлар билан бойиб борапти. Лекин уларнинг умри қанча давом этишини ҳатто башорат қилиш ҳам мушкул...

— Янги фильмлар ҳақида кўп гапириляпти. Мутахассислар ҳам улар тўғрисида ўз фикрини айтишмоқда. Мен ҳам шундай дейман: ҳамма ўз ишини қилгани маъқул. Ўйнаган рол ишонарсиз чиқдими, у томошабиннинг вақтини олади, холос. Бундай рол ижрочилари томошабинни, айниқса, ҳатто болакайларни ҳам алдай олишмайди.

— Телевизион миниатюралар театри” хусусида гапирадиган бўлсам, 1963 йилда ташкил этилган бу кўрсатув ижодкорларининг, тўғриси айтмай, ҳозирги кунда авлодлар алмашинуви кийин кечаяпти.

— Айни пайтда республи-

лика сатира театрида хизмат қилаёсиз. Бу театр қай мақсадда ташкил этилган?

— 1968 йилда Тошкент театр ва рассомчилик (ҳозирги Санъат) институти битирдим. Ўша даврдаги қоюдага биноан йўлланма билан Самарқанддаги Ҳамид Олимжон номидаги театрга бориб ишлашим лозим эди. Айни шу вақтларда Тошкентда янги “Ёшлар” театри очилгани боис бош режиссёр Эргаш Масафоевга учраб, мен шу театрда ишламоқчиман, дедим. Янги ташкил этилган театр эмасми, мутахассис кераклигини ҳисобга олишиб, ишга қабул қилишди.

1986 йилда сатира театри ташкил этилди. Бу театр “Муштум” журналининг ўзига хос жонли кўриниши сифатида фаолият олиб борадиган бўлди. Абдулла Қаҳҳор асари — “Тобутдан то-

— Дарвоқе, Турдибек ака, болалик, ўқувчилик даврингизни ҳам ёдга олсангиз.

— Зомин туманидаги 50-мактабда бошланғич таълимни олганман. Сўнгра 1-мактабда ўрта маълумот олдим. Расул исмли тоғамиз ўқимишли бўлгани учун мен ҳам мактабга бормасимдан китобга ошно бўлганман. Мактабга борганимда эса иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, биринчи ўқитувчимиз Абдуғаффор Йўлбеков туфайли бу қизиқишим янада ортди. Юқори синфларга ўтганим сари мактаб, сўнгра туман кутубхонасидаги китобларни ўқиб чиқардим. Кўпгина ўртоқларим мактабдан чиқиб, уйга қайтишда қизиқ китоблардан воқеалар айтиб беришимни сўрашарди. Базан ўзим воқеаларни тўқиб, уларга айтиб берардим. Дарс ўтиш услуби

— Фарзандларингизчи, улар ҳам санъатга қизиқишадими?

— Ўғлим Дониёр айна пайтда “Ёшлар” телеканалда режиссёр. У ёшлигида “Алишер Навоий” ва “Бобур” видеофильмларида икки мумтоз шоирнинг ёшлигини ижро этган. Яна бир ўғлим Элёр эса Санъат институтида талабаларга таълим бериб келаяпти. Ҳартугул иккала ўғлим ҳам санъат соҳасида десам бўлади. Санъатни тушунган, унинг гўзаллигини ҳис эта олган кишини бахтиёр инсон дегим келади. Чунки бундай инсонлар бировга ёмонлик соғинишмайди.

— Сатира — иллатлар устидан қулиш дегани. Айни пайтда сиз меҳнат қилаётган сатира театри фаолияти ҳақида ҳам икки оғиз сўзлаб берсангиз.

— Сатира театри репертуарида ибратли асарлар кўп: “Жонфигон”, “Айб кимда?”, “Беш кунлик куёв”, “Темир хотин” ва ҳоказо. Бу асарларнинг айримлари Россияда гастролларда ҳам ижро этилган. Ўқувчиларга аталган спектакллар ҳам бор.

Биласизми, вилоятларга ижодий сафарларга чиққанмизда аксарият аҳолининг сатира, комедия, кулгуга мойил спектаклларга эътиборли эканини сезамиз.

Яна бир гап. Томошабин билан ижодкорлар учрашуви мақсадли бўлиши керак. Ижодкорларнинг дастури бўлиши лозим. Айрим жойларда гувоҳи бўлдик, эшитдик: баъзи актёрлар бир ўзи учрашувларга бориб, икки-уч дақиқа гапириб, кетаверар эканлар. Мақсад нима бундан? Ёшлар тўғри йўл кўрсатиш бундай бўлмайди-да, дўстим. Актёр, умуман, ижодкорлар эл назаридаги одам. У барчага ҳар тарафлама ўрناк бўлиши керак.

— Зиёлиларга тилак билдирадиган муддат ҳам келиб қолди...

— Муаллимлик — азалдан машаққатли касб. Уни бўйнига олган киши умрининг охиригача содиқ қолсин. Шунда у шоғирда ибрат бўла олади. Ўқитувчилик — актёрлик, деган гапга қўшиламан. Ўқитувчининг ўқувчидан кўп нарсани билиши ҳурмати оширади. Муаллимларга яратилаётган имконият, уларга берилган эътибор бугун ҳар қачонгидан-да устун экан, жонқуярларимиз ҳам шунга яраша жавоб бера олсинлар.

— Сухбатингиз учун раҳмат!

Шерали НИШОНОВ
суҳбатлашди.

Халқ таълими вазирлигида Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида»ги 2004 йил 21 майдаги ПФ-3431-сонли фармони, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 9 июлдаги «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 321-сонли қарори асосида умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув-лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш тизимини яратиш, бу борада умумтаълим мактаблари ўқитувчилари ва раҳбарларининг шахсий жавобгарлигини ошириш мақсадида «Умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув-лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш бўйича Низомни тасдиқлаш тўғрисида»ги 167-сонли буйруқ имзоланди. Унга кўра, «Умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув-лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш бўйича Низом тасдиқланди. Куйида ушбу Низом билан танишасиз.

Умумий қоидалар

Мазкур низом Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонуни, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2004-2009 йилларида мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида»ги 2004 йил 21 майдаги ПФ-3431-сонли фармони, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 9 июлдаги «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 321-сонли қарори асосида умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув-лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш тизимини яратиш, бу борада умумтаълим мактаблари ўқитувчилари ва раҳбарларининг шахсий жавобгарлигини ошириш мақсадида ишлаб чиқилган.

Ушбу Низом умумий ўрта таълим муассасаларида ўқув-лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш тизими тартибларини шакллантириш билан бирга ходимлар ва моддий жавобгар шахслар маъсулиятини оширади.

Умумий ўрта таълим муассасаларида жиҳозланган фан хоналари, ўқитишнинг техникавий воситалари фойдаланиладиган машғулотларнинг сифатини оширишга, таълим жараёнини такомиллаштиришга, ўқувчининг малака ва кўникмаларини шакллантиришда таълим жараёни субъектлари вазифаларини белгилаш учун меъёрий ҳужжат бўлиб хизмат қилади.

Ўқув-лаборатория жиҳозларидан фойдаланиш ва уларни сақлашни ташкил этиш тартиби

Таълим муассасаларининг раҳбарлари жиҳозларни қабул қилиб олишда юк қабул қилиб олишнинг амалдаги қоидаларига қатъий риоя қилишлари лозим.

Таълим муассасаларининг раҳбарлари буйруғи билан ҳар бир фан хонаси, лаборатория, ўқув ишлаб чиқариш устахоналари, ўқув-тажриба хўжалиги учун олинган жиҳозлар ва техникаларнинг сақланиши, соз ҳолда тутилиши учун жавобгар шахслар тайинланади.

Фан хонаси жиҳозлари махсус ажратилган жойларда, ўқув дастурининг тегишли бўлимларига мос равишда, уларнинг оғирликлари ҳамда габарит ўлчамларини эътиборга олган ҳолда жойлаштирилади ва сақланади.

Кимёвий реактивларни сақлашда кимё хоналари учун ўрнатилган тех-

Умумий ўрта таълим муассасаларига ажратилган ўқув лаборатория жиҳозларидан самарали фойдаланиш ва уларни сақлаш бўйича

НИЗОМ

никавий хавфсизлик қоидаларига қатъиян риоя қилиниши лозим.

Жиҳозларни сақлаш жойлари тартиб билан рақамланади ва у ерда сақланаётган жиҳозлар номлари ёзилган маълумотлар дафтарида белгиланади. Қутиларда сақланаётган жиҳозларнинг рўйхати ёзилган ёрликлари қути ташқарисига ёпиштирилади.

Фан хонаси, лаборатория, ўқув устахоналарида мавжуд ўқув жиҳозларидан машғулотларга тайёрланишда қулайликни яратиш мақсадида картотека ташкил қилинади.

Фан хонаси (кабинет) мудир, фан ўқитувчиси ва тўғарак, факультатив машғулотларни ўтказадиган ўқитувчи хонани, лаборатория ва ўқув устахоналарини жиҳозлаш бўйича масъул ҳисобланадилар. Фан хонаси (кабинет) мудир раҳбарлигида хонада машғулот ўтказадиган ўқитувчилар билан хонани жиҳозлашнинг истикбол, йиллик режаси ва ўз кучлари билан жиҳозлашнинг иш тақсимотлари амалга оширилади. Хонага бириктирилган ўқув гуруҳлари билан биргаликда жиҳозларнинг тозаллиги, созлиги ва сақланиши бўйича иш олиб боради ва ҳар чорақда инвентаризация қилади. Хонада техника, ёнғин ва ўқувчиларнинг ҳаётий хавфсизлигининг таъминланишига, гигиеник талабларнинг бажарилишига, мавжуд жиҳоз ва материаллардан тежамкорлик билан фойдаланишга ва ўқувчиларни ҳам тежамкорликка ўргатишга масъулдир.

Тўғарак ва факультатив машғулотлар фан хонаси, лаборатория, ўқув устахоналарида ўтказилганда, машғулот вақтида жиҳозларнинг сақланиши машғулотни ўтадиган педагог зиммасига юклатилади.

Лаборант лаборатория хонасидаги ўқув жиҳозларининг сақланиши ва фойдаланиш учун жавобгардир. Лаборант жиҳозлардан фойдаланиш тизимини, уларни сақлаш ва техник хизмат кўрсатиш қоидаларини билиши ҳамда барча жиҳозларни соз, ишлашга шай ҳолда тутишга масъул.

Фан ўқитувчиси ва лаборантлар

электр токи, газ ва қиздирувчи асбоб-ускуналар ҳамда кимёвий реакциялар билан ишлашнинг техникавий хавфсизлик қоидаларини, бахтсизлик ҳодисаларида биринчи тиббий ёрдам кўрсатишни билиши ҳамда ускуналарнинг соз сақланиши учун масъулдирлар.

Таълим муассасасининг ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари фан хоналари (кабинет) мудирларининг фаолиятини мувофиқлаштиради, кабинетлардан синфдан ташқари, тўғарак ва факультатив машғулотлар учун тўғри фойдаланишни назорат қилиб боради.

Барча фан хоналари, лабораторияларнинг жиҳозлари ва уларнинг ишга яроқлилик ҳолати таълим муассасасининг Паспортида ўрнатилган тартибда қайд этиб борилади.

Ўқув-лаборатория жиҳозлари сақланишини назорат қилиш тартиби

Фан хоналарида жиҳозларнинг сақланиши, мақсадли фойдаланиш ус-тидан қатъий назорат ўрнатиш ҳамда

камчиликларга йўл қўйиб, ўқув-лаборатория жиҳозларининг ишлаш муддатининг қисқаришига, қисмларининг ишдан чиқишига олиб келган жавобгар шахсларга нисбатан ўрнатилган тартибда маъмурий ва интизомий чоралар кўрилади.

Умумий ўрта таълим муассасаларида моддий қийматга эга жиҳозларни рўйхатга олиш ва ҳисоб-китобини юритиш тартиби

Таълим муассасасига олиб келинган барча моддий қийматга эга жиҳозлар ҳисобхона ходимлари ва моддий жавобгар шахслар томонидан унга тааллуқли бўлган барча маълумотлар: қайси ташкилотдан олинди, номи, сифати, миқдори, нархи, суммаси, санаси кўрсатилади ҳамда қабул қилган моддий жавобгар шахс имзоси билан расмийлаштирилиб, кириб қилинади.

Амалдаги Қонунчиликка кўра таълим муассасасида тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартнома 18 ёшга тўлган ходимлар билан жавобгарлигидаги моддий қийматликларнинг сақланишини таъминламаган ҳолатларда келиб чиқиши мумкин бўлган зарарни ўз ҳисобидан тўлиқ қоплаши ва ўрнатилган тартибда Қонун олдида жавоб беришини ҳисобга олган ҳолда маъмурият ва ишчи-хизматчи ўртасида ёзма равишда уч нусхада расмийлаштирилади.

Шартнома томонларнинг зиммасига Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 203-моддасида кўрсатилган ҳолатларга тўлиқ амал қилган ҳолда тузилади. Бунда маъмурият моддий жавобгар шахсга топширилган моддий қийматликларни ўрнатилган тартибда сақлаши учун зарур бўлган барча шарт-шароитларни яратиш беради. Ходим моддий жавобгарлик тўғрисидаги амалдаги Қонунчилик ҳужжатлари ҳамда қийматликларни қабул қилиш ва кириб-чиқимида доир бошқа услубий қўлланмалар билан таништирилади.

Ўқув жиҳозлари, асбоб - ускуна, дастгоҳлар, ўқув техникаси, спорт анжомлари, библиотека жамғармаси, ўқув кабинетлари мудирлари-ўқитувчилар, ўқув-тажриба бўлимлари мудирлари, устахона ва ўқув хўжалиги мудирлари, жисмоний тарбия ва чақириққача ёшларни тарбиялаш раҳбарлари, лаборантлар ва кутубхона мудирлари жавобгарлигида сақланади.

Бундан ташқари моддий жавобгар шахслар таълим муассасасининг эҳтиёжини ҳисобга олиб, асосли таклифлар беради, таълим жараёни учун кераксиз ва ортиқча моддий бойликларнинг сотиб олинishiга йўл қўймайди.

Моддий бойликларни қабул қилиш, сақлаш ва кириб-чиқими билан шуғулланувчи шахслар синалган, ишончли кишилар бўлиши ва қуйидаги талабларга жавоб бериши шарт:

етарли даражада билим ва тажрибага эга бўлиши;

моддий қийматликларни қабул қилиш, сақлаш ва кириб-чиқимида доир йўриқномаларни, асосий қоида ва талабларни билиши;

қийматликларни тез ва аниқ санаш, ўлчаш ва тортиш кўникмаларига эга бўлиши;

қийматликларнинг кириб-чиқимини ўрнатилган тартибда расмийлаштиришни билиши.

Моддий қийматликларни жавобгарлигида сақлаш ва фойдаланиш билан шуғулланувчи шахсларни ишдан бўшатиш, бошқа ишга ўтказиш вақтида мавжуд барча қийматликлар инвентаризация — қайта санокдан ўтказилиб, топшириш-қабул қилиш далолатномаси расмийлаштирилади ва раҳбар томонидан тасдиқланади.

БИР ОЛИМНИНГ ҚИСМАТИ

Раҳим Раҳмоновнинг ҳаёти,
ижоди ва аччиқ қисмати ҳақида

сабзавотчилик бўйича агроном бўлиб ишлайди. 1950 йил 1 октябрда Қолимага жўнатилади, у ерда 1952 йил 30 апрелгача агроном вазифасида ҳалол меҳнат қилади. Қамоқ муддати тугаб, расман қамоқдан озод бўлади. Лекин шунга қарамасдан асоссиз равишда Ўзбекистонга қайтишга рухсат берилмайди ва у ерларда яна бир неча йил қолишга мажбур бўлади. Бу орада Раҳим Раҳмонов тегишли давлат идораларига ўзининг адолатсиз равишда бегуноҳ қамалганлиги, шунга қарамасдан қамоқ-меҳнат лагерларида ҳалол ишлаб келаётганлиги ва қамоқ муддати тугаганига анча йил бўлишига қарамай у ердан озод этилиб, Ватани Ўзбекистонга қайта олмаётганлиги ва унинг устидаги айбнома қайта кўрилиб тамоман оқланишига ва юртига қайтишига ёрдам беришларини сўраб ариза бериб боради. Лекин уларнинг кўпчилигига асоссиз равишда рад жавобини олади. Шунга қарамасдан у бу борадаги аризаларини давом эттиради, Фарғонадаги кекса онасининг ёрдамга муҳтож бўлиб бораётганлиги, ўзининг эса ўз касби бўйича илмий ва амалий тадқиқотларга бўлган интилишлари, уларнинг келгуси аҳамиятларини ҳам қайд этиб боради. Охир-оқибатда 1956 йил 27 сентябрда келибгина уни расмий равишда оқлашади. Лекин у узоқ вақтларгача 1941—1942 йилларда ўз устида бўлган тергов вақтларида кечирган қийноқ ва азоблари, терговчиларнинг унга ўтказган зуғумлари, сургунда кечирган оғир қийноқлари ҳақида юқори ташкилотларга очик ёзолмайди. 1956 йил 13 апрелда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги тергов бўлими бошлиғи ўринбосарининг гувоҳ тариқасида чақириб, ўша йиллардаги берган терговдаги жавобларини сўрагандаги на тергов қийноқлари ҳақида шундай дея рост жавоб беради:

Савол: Сиз 1941, 1942 йилларда терговга қандай кўргазмалар берган эдингиз?

Жавоб: 1941 йил 27 сентябр

куни соат 11 ларда ЎзФанкомитетининг Ботаника институтидаги ишлаб турган жойимга граждон формасидаги учта нотаниш шахс кириб келишди. Улар ўзларининг Ўзбекистон ички ишлар халқ комиссарлиги ходимлари эканликларини айтишиб, мени қамоққа олишга келганликлари ва бу ҳақдаги ордерни кўрсатишди. Мен шундай қамоққа олиндим. Кейинчалик менга маълум бўлишича, улар НКВД ходимларидан Ақжигитов, Сухолозов (учинчисини ҳозир эслай олмаيمان)лар экан. Улар ишлаб турган хонамда тинтув қилдилар, лекин бирор нарса топишолмади. Сўнг бирга ички ишлар халқ комиссарлигига келдик. Улар мени Ақжигитовнинг хонасига олиб киришиб, ўзининг инқилобга қарши бўлган миллатчилик фаолиятининг ҳақида гапириб беринг, дейишди. Мен уларга шундай дедим: “Ҳеч қачон ва ҳеч қаерда советларга қарши бўлган миллатчилик ишларида қатнашмаганман, шунинг учун

Qatag'on qurbonlari

менинг бу ҳақда айтидиган гапим йўқ”. Бу жавобимдан сўнг Ақжигитов, Сухолозов ва уларнинг учинчи ходими менга қараб: “Сен модомики бизнинг кўлимизга тушдингми, энди ҳамма нарсани эсдан чиқар, сенинг энди ҳокимиятининг ҳам, конституциянинг ҳам ва ҳоказо бошқаларнинг ҳаммаси бизнинг кўлимизда, биз нимани хоҳласак шуни қиламиз”, деб ўшқира бошладилар. Шундай тақир-дашномларига қарамай мен ўз фикримда қатъий туравердим ва ҳеч қачон, ҳеч қандай жинойий иш қилмаганлигим, шунинг учун бу ҳақда ҳеч нарса дея олмамлигимни айта бошладим. Шундан кейин Ақжигитов, Сухолозов ва уларнинг ўртоғи ҳозир мени Ўзбекистон ССР ички ишлар халқ комиссари Қобулов олдида олиб боришларини, Қобуловнинг мен билан миллатчилик жиноятларим хусусида гаплашишини айтишди. Қобулов менга “ўз танишларингиз билан бўлган инқилобга қарши руҳдаги гаплар ва суҳбатларингиз ҳақида гапиринг”, деди. Бунга жавобан “Мен ўз ўртоқларим билан советларга қарши ҳеч қандай суҳбат қилмаганман ва миллатчилик ишлари билан шуғулланмаганман”, дедим. Шундан кейин Қобулов қаттиқ газабланиб, “Сизларнинг ҳаммаларингиз инқилобга қарши миллатчи Икромов тарафдорларисизлар, ҳаммаларингизни қамайман ва йўқ қиламан”, дея бошлади. Шундан кейин мени Қобулов кабинетидан яна Ақжигитов хонасига олиб келишди. Бу ерда Ақжигитов менга нарком Қобулов томонидан унга ва Сухолозовга ҳамма куч ва воситалар билан мендан керакли

кўргазмалар олиш топширилганлигини айтди. Шуни айтиши билан Ақжигитов ва Сухолозовлар мени тепиб, ура бошладилар. Бир вақт Ақжигитов бўйнимга қулочкашлар шундай бир урдик, кейинчалик унинг ўзи қўлини боғлаб юрди. Шундай қилиб, биринчи қамоқ кунларидан бошлаб, терговлар тинимсиз уйқусиз ва дам берилмай кечаю кундуз олиб борилди, менинг инсоний кадр-қимматимни таҳқирлаб, оёқости қилишди. Иш шу даражага бордики, Ақжигитов ва Сухолозов терговлари пайтида менга қайта-қайта: агар тирик қолишимни, майиб-мажруҳ бўлмай қолишни истасам уларнинг ҳамма саволларига фақат ижобий жавоб қилишим, агар йўқ дейилса, улар мени авахта ичида йўқ қилишларини, бу ҳақда эса ҳеч ким, ҳеч нарса билмаслигини айтишди. Шундай қийнаб, калтаклаб, ҳақоратлаб тергов қилишганда ҳам 7—8 кунгача чидаб, ҳеч қандай кўргазма бермадим. Бироқ, мени шундай қийноқларга солдиларки, кейинчалик уларнинг бу қийноқларига бардош бера олмадим ва шунинг учун терговга ўзимнинг инқилобга қарши миллатчилик фаолиятим ҳақида тўқилган кўргазмани бера бошладим. Бундай сохта кўргазмани беришимга бошқа сабаблар ҳам мажбур қилган эди. Жумладан:

1) Терговда ўтирган хонамга миллати рус бўлган, қобирғаси майиб бўлган бир маҳбусни ўтказишди. Ўша маҳбусни (фамилиясини билмайман) терговда шу даражада урганларки, натижада унинг қобирғасини синдириб юборганлар.

2) Ақжигитов, Сухолозов ва яна исми эсимдан чиққан икки киши мени подвалга олиб тушишди ва у ерда мени калтаклаб, зах ерга ётқизишди, кейин икки-учтаси қўл-оёқларимдан маҳкам ушлаб босиб туришди, биттаси эса хўллаб қаттиқ буралган сочиқ билан орқа думғазамга зарб билан ура бошлади. Кейинчалик бу оғир калтак зарбидан моматалоқ бўлиб кетди. Кейин орқам билан ётолмай, бир неча кун қорним билан ётдим ё бўлмаса ухламай камерада юриб чиқардим”.

Бугина эмас, у узоқ сургунда Қозоғистон чўлларида, узоқ Магадан, Қолиманнинг ўта қаҳратон совуқларида она ватани Ўзбекистондан, гўзал Фарғонадаги қариндош-уруғларидан, меҳрибон онаизоридан ажраб не қийинчиликларни кўрмади дейсиз? Унинг орқасидан зор йиғлаб қолган кекса онаси, ака-укалари, ёру дўстлари-чи?! Ленинградлик сеvimли рафикаси Наталья Тимофеевна Раҳмонова, ёш гўдак ўғли Андрей Раҳмонов-чи? Уни жондан севган ва шу туфайли Ленинградни ташлаб Ўзбекистонга келган Наташа хоним бу оғир жудалик-

ка чидолмай, ёш ўғли Андрейни олиб эри қаерда сургунда бўлса, ўша ерга бориб яшади, Магадандан Қолимагача борди, азоб-уқубатларни бирга тортиб юрди, у озод бўлгач, бирга қайтди. Умрининг охиригача у билан бирга бўлиб қолди. Раҳим ака Раҳмонов ҳам унинг бу садоқатини унутмади, ўғли Андрей вафотидан сўнг Наташа хоним фарзандсиз бўлса ҳам Раҳим ака бошқа уйланмай, у билан умргузаронлик қилиб ўтди, ўз сеvimли касби биохимия бўйича қолиб кетган режаларини давом эттириш учун яна ҳам қаттиқ бел боғлаб киришди. Ленинградга бориб, бу соҳадаги етук олимларнинг сўнгги йиллардаги амалий ва назарий тажрибаларни ўрганиб қайтиб, узоқ йиллар республикамиз Фанлар академиясига қарашли Ўсимликлар экспериментал биологияси институтида аввал катта илмий ходим (1956—1960), сўнг бўлим бошлиғи (1960—1966), илмий ишлар бўйича директор ўринбосари (1966—1969) вазифаларида ишлади, бу соҳада бир қанча илмий кадрлар етиштирди. Улар орасида таникли академик Абдумавлон Абдуллаев, фан номзодлари ва илмий ходимлардан Ўткир Жўраев, Мухаббат Фаниева, Раъно Раҳмонова, Н.Губанова ва бошқалар бор. Улар бугунги кунда республикамизнинг турли олий ўқув юртли ва илмий муассасаларида муваффақият билан ишламоқдалар. Меҳрибон ва мушфиқ онаси Баҳринисо аянинг сўнгги дуоларини олди, авлод-аждодаларига меҳр-муруват кўрсатди. Ўсимликлар генетикаси ва физиологияси лабораторияси раҳбари сифатида кўплаб илмий ва амалий аҳамиятга молик китоб ва мақолалар эълон қилди. Уларнинг сони 100 га яқин дейиш мумкин. Раҳим Раҳмоновнинг “Витаминларнинг биологик аҳамияти” (1961), “Қаҳрабон кислотасининг ўсимликларга қўлланилиши” (1968), “Микроэлементлар — қишлоқ хўжалигида” (А.Ёкубов билан ҳамкорликда, 1964), “Қаҳрабон кислотаси ва ҳосил” (1969) ва бошқа қатор асарлари алоҳида муҳимдир. Шунинг учун ҳам мазкур хизматлари учун республикамизнинг фан соҳасидаги энг олий мукофоти — Абу Райҳон Беруний номидаги мукофотга сазовор бўлди. Энг муҳими, узоқ йиллар орзу қилган Ўзбекистон мустақиллигини ўз кўзлари билан кўрди, унга шукроналар айтди ва 90-йилларнинг ўрталарида она диёри Фарғонада оламдан кўз юмди. Бугун Ўзбекистон ўз мустақиллигининг 13 йиллигини нишонлаш арафасида турибди. Бу кунларда унинг совет истибдоди даврида кечирган оғир кунлари, узоқ сургун йилларида кечирган мусибатлари ва у ерлардаги сабот ва мадонатлари, кейинги даврдаги меҳнат қаҳрамонликлари тарихини ўрганиш бугунги кунларда ўсиб келаётган ёш авлодларимизни ватанпарварлик ва меҳнатсеварлик, матонат ва қаҳрамонлик руҳида тарбиялашга хизмат қилажак.

